

HENDIADYS

- z řečtiny : „ *hen dia dyoin*“ = jedno dvěma
- patří mezi nejčastější básnické figury latinské poezie
- dvěma souřadně spojenými slovy, z nichž jedno z nich by mělo být podřadné, je vyjádřen určitý pojem.
- většinou se jedná o dvě podstatná jména, z nichž jedno nahrazuje původní přídavné jméno

- *“a figure of speech in which a complex idea is expressed by two words connected by a conjunction”*
- *Obě slova reprezentují jeden koncept a druhé z nich rozvádí myšlenku toho prvního*
- *záměrem této figury je vyvolat u čtenáře jasnou myšlenku, pochopení, na úrovni podvědomí*
- *na rozdíl od Tautologie, která je velmi podobná, slova nejsou synonyma*

Hendiadys v českých příkladech

- *Pro naději a z mrtvých vstání (m. naději na zmrtvýchvstání; Skutkové 23, 6)*
- *Bolest a pláč (bolestný pláč)*
- *Něha a láska (něžná láska)*
- *Věnce a kvítí (věnce z kvítí)*
- *Vítr a chlad (chladný vítr)*
- *Jaro a háj (jarní háj)*

- *Př.:*

- *Kde domov můj?!*

- Znáte v kraji bohumilém*

- tiché duše v těle čilém,*

- jasnou mysl, vznik a zdar,*

- a tu sílu, vzdoru zmar:*

- To je Čechů slavné plémě —*

- mezi Čechy — — domov můj!*

„Chceme mít potomstvo od všeho, co je krásné,
aby květ krásy zde nikdy kvést nepřestal,
nýbrž až dozraje, a. opadne a zhasne,
aby zas dědic nes památku jeho dál;
ty ale, zahleděn jen do obrazu svého,
živiš svůj jas a trpyt jen z vlastní podstaty
a způsobuješ hlád tam, kde je hojnost všeho .
sám sobě nepřítel a k vlastní slasti zlý!
I když jsi jediná ozdoba tohoto světa,
jediný hlasatel radostných jarních dní,
chystáš sám v sobě hrob tomu, co v tobě vzkvétá,
a - něžný lakomec - plýtváš v svém skřblení.
Smiluj se nad sviěem, zanech té lakoty,
nechtějte poklad všech zhltnout
jen hrob a ty!“

(W. Shakespeare)

- *Cum amicitia atque pace = with friendship and peace*
(*v míru a přátelství, přátelský mír, ...*)
- *peccatum et infamia (hřích a hanba – hanebný hřích)*
- *Hendiadys hojně využívá i Vergilius ve svém díle Aeneis , nebo William Shakespeare ve hře Hamlet*
(*př. „Th'expectancy and rose of the fair state“*)

